

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

runt. Cives ex hordeo, tritico & lupulo cerevisiam coquunt, istius Regionis optimam, ea omnem viciniam majorem cum proventu intruunt, quod aquæ, vel æris beneficio, ex modicâ polentâ magnam Zythi copiam braxent. Incolæ ad res suas admodum attenti, manibus & linguâ à superiori Eichsfeldia discrepant, ac magis ad mercaturam & Brunswicensem Genium accedunt, nisi quod, ut solet, peregrinatio in aliis mores flectat.

Ad ista inter spem & metum hærebat Erfordia, tutior, quod & ipsa Dietheri æmula esset. Continuo ÷ eam Cæsar ab illius obedientia retrahebat, nec Electoris titulo dignabatur, sed Dietherum de Isenburg appellabat. Civitas captandam occasionem rata, ÷ parituram se Cæsaris mandato respondet, (a) verum sine legibus & judiciis civilem societatem non duraturam. Igitur Senatui jura Sedis indulgenda. ÷ Personam Dietheri, non Moguntiam ira Friderici persequebatur, sic ergo annuit Cæsar, ut ille quidem, non Sedes pati videretur: favor Archiepiscopatus prætenditur, administratio Regalium & Electoralis Jurisdictionis in & extrâ Urbem Senatui defertur, ut jurium horum vivo Diethero Sequester esset. Eo autem vel Cæsari conciliato, vel mortuo, futuro Archiepiscopo de Electoralibus Eminentiis investito, cum fructibus perceptis

II.

*Erfordiam
ab obedientia
Sedis advocat.*

Civitatis responsum.

Jura Moguntina deferuntur Senatui, quoad vivet Dietherus.

(a) *Superbis omnibus documenta in Archivis supersunt.*

restitueret. Frenum equo feroci creditum,
Senatus abu † Inescata Civitas Imperii deliciis omnia
titur Seque- ex libidine agere, Moguntinos Officiales
stro. persequi, jura Sedis, monumenta, acta
 * MCCCCL sibi vendicare. * Dietherus ad hanc Ci-

XXX.

Electōr du-
plici scrip-
to causam
suam tuetur

vitatis insolentiam ex justo m̄ore dole-
 lebat, & acius affligebatur, quod malo
 remedium deesset. Inimicus Cæsar, Sa-
 xones invidi, horum favore Matrem filia
 impunè repudiabat. Elector † cum all-
 ter non posset, duplici scripto Moguntia
 Superioritatem publicè vendicat, (a) ac
 postquam discrimen cum Cæsare, suamq;
 innocentiam, simul, quod iis se Civitas
 immiscuerit, querelas attulisset, Erfur-
 tum in dominio, & proprietate Sedis, et
 jusque patroni S. Martini à multis jam sæ-
 culis fuisse demonstrat, superioritatem in
 Erfordiam, jurisdictionem cum omni ef-
 fectu ArchiEpiscopo Electori competere;
 nil se quidem de libertatibus, & privilegi-
 is, quibus cives à Sede gaudent, diminu-
 tum, sed potius confirmata velle. Er-
 furtenses † à superioritate Moguntina
 Urbis libertatem extingui credentes, vi-
 cissim calamum stringunt, & affixis ad
 Cæsarem, Electores, Principes literis Ci-
 vitem suam nobile Sedis Moguntinae
 membrum fatentur, ast omnimodam su-
 perioritatem Electori negant. Eximia
 quædam Jura Senatū independentem à
 Mo-

(a) Extat tam hoc scriptum, quam Erfurtensum ei appositum, utrum-
 q; Typis evulgatum.

Moguntia habere, partim accepta à Cæsaris, aliis ab Urbis natali huc derivatis. Longam deinde seriem eorum subnectunt: retineret prærogativas suas Elector, sed & Civitatì suas relinqueret, separatas pactis, consuetudine, imò locis. Elector † ne quid in concordia favorem omisisse videretur, fratrem suum, (a) qui de antiquissima subjectione Senatam morderet, ablegat. Conventus in Monasterio S. Petri instituitur, † hortatur Legatus, ne desertis majorum institutis à felicitate illorum deviare. Fortunam in obsequiis habuisse Erfordiam, quamdiu Moguntiam suspexerit. Vanum esse libertatis sue ab eo timere, à quo eadem fluxerit, nihil minus filie, quam servitutem Moguntiam intendere, eandem superesse Matrem, quæ dum filiam obsequentem amat, liberam velit; licentiam esse, quam adversetur. Ast cum hæc, non ut publicum, ita privatum cujusvis bonum promoverent, frustra suadebantur, & Electoris frater infecta re discessit. Civitas ut seditionis notam dilueret, lædi se novis Dietheri postulatis queritur, † ac multis eum coram Cathedrali Collegio defert: molimina Dietheri non Urbis tantum injuriam, sed & ignominiam Capituli respicere, sine cujus assensu cum magni quid Archiepiscopus frustra agat, in his cum præcipuo Electoratûs membro litibus, solo pertinaci genio ductore processisse: rogare se, vellet Capitulum, nobiles ac Ur-

*Electoꝝ per
legatum ur-
bis obedi-
entiam sollici-
tat.*

*Legati Ora-
tio.*

*Erfurtenſes
reddere E-
lectoꝝem in-
viſum Ca-
thedrali ca-
pitulo co-
nantur.*

(a) MS. Chronicon Petr.

Urbes Electoratus Francofurti convocatis
his se iustitiam causæ probaturam. Capitu-
lum insolentis postulati iniquitatem ex-
probrat, de Cætero Erfordiam ut pro po-
tissimo Electoratus membro agnoverim
maiores, sic se deinceps habiturum, ac
membrum imperia Capituli expectare, non
proprium affectare Dominatum debe-
re.

III.

*Dietherus
Albertum
Saxonie E-
lectoris filium
coadjutorem
assumit.*

*Ingratum id
Erfurten-
sibus & cur?*

Prudenti consilio Dietherus † contra
tot pericula Sedem Moguntinam Alberto
fulcivit: erat is Ernesti Saxonie electoris
filius, ecclesie Metropolitanæ Canonicus,
magnarum virtutum & spei Adolescens,
annos natus septendecim. Hunc admini-
stratorem à Sixto Papa IV. consentiente
Capitulo impetravit, eundem huic Urbi
provisorem, sicut & Eichsfeldiæ nomi-
naverat, erfurtenibus multum reluctan-
tibus, cum prius Vinariæ in eum consen-
sissent. Est illa dignitas eadem cum Vice-
dominatu, sed cum hic sit humilior, quam
ut hereditario Domino tribuere nomen
valeat, Cathedrales Domini summæ rei
erfurtensis providere, quam agere vices
dici maluerunt. Subsiderunt nonni-
hil Saxonum animi, & restituta quieti
Eichsfeldia. Sed † ingens hic erfurdia
metus, auxit eum perperam actorum me-
moriam, & profanati ad insolentiam Se-
questri. Administrationem hanc succes-
sionem spectare facile inferebat, nodosissimum
autem oberrabat Capistrum, si
Prin-